

Universiteit
Leiden
The Netherlands

The 'harpe organisée', 1720-1840 : rediscovering the lost pedal techniques on harps with a single-action pedal mechanism

Cleary, M.C.; Cleary M.C.

Citation

Cleary, M. C. (2016, December 14). *The 'harpe organisée', 1720-1840 : rediscovering the lost pedal techniques on harps with a single-action pedal mechanism*. Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/45096>

Version: Not Applicable (or Unknown)

License: [Licence agreement concerning inclusion of doctoral thesis in the Institutional Repository of the University of Leiden](#)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/45096>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

Cover Page

Universiteit Leiden

The handle <http://hdl.handle.net/1887/45096> holds various files of this Leiden University dissertation.

Author: Cleary, M.C.

Title: The 'harpe organisée', 1720-1840 : rediscovering the lost pedal techniques on harps with a single-action pedal mechanism

Issue Date: 2016-12-14

Samenvatting

Ter voorbereiding op een concert in 2014, begon ik met het instuderen van Louis Spohrs Opp. 115 en 118, de enige twee stukken van Spohr die ik nog niet eerder had gestudeerd of uitgevoerd. Ik ontdekte dat sommige passages onmogelijk te spelen waren als mijn voet slechts één pedaal tegelijk, aan één kant van de harp, zou indrukken. Vanuit de partituur gezien leek het of Spohr de harpist vroeg tenminste twee pedalen tegelijkertijd te bedienen.

Ik raadpleegde Backofens methode voor harp, *Anleitung zum Harfenspiel* (1801), omdat ik wist dat hij daar schreef over dubbel pedaalgebruik dat eenvoudig gerealiseerd kan worden door het middelste pedaal weg te vouwen zodat twee naast elkaar gelegen pedalen tegelijk bediend kunnen worden. Ook bestudeerde ik Mike Parkers boek over de enkelpedaalharp.

Naar aanleiding hiervan besloot ik alle aspecten van pedalen op de enkelpedaalharp te onderzoeken, met name voor het spelen van virtuoze stukken, uitgevoerd door uitzonderlijke harpisten in de achttiende- en vroeg negentiende eeuw. Het onderzoek naar meervoudig pedaalgebruik strekte zich uit naar vijf historische onderzoeksgebieden: methodes en traktaten, muzikale bronnen door de componist of uitgever waar speciale oplossingen worden aangevoerd, muzikale bronnen waar geen speciale oplossingen worden aangevoerd door de componist of uitgever maar waarin dubbel pedaalgebruik impliciet is als de stuk gespeeld wordt, en historische schoeisel, portretten en illustraties van met pedaal spelende harpisten. Tenslotte heb ik nog verschillende andere bronnen onderzocht die licht zouden kunnen werpen op pedaaltechnieken. Ik putte uit krantenverslagen van concerten, tijdschriften en literaire beschrijvingen.

Niet-verbale bronnen zijn onder meer het complete werk voor harp van Spohr en Op. 2 van Jean-Baptiste Krumpholtz. Bij het spelen van Spohrs muziek gebruikt de harpist de hiel en de tenen onafhankelijk van elkaar, resulterend in zevenendertig complexe voetbewegingen. Als een pedaal moet worden weggevouwen tijdens het stuk, schrijft Spohr tenminste één maat rust.

Aangezien de enkelpedaalharp en de dubbelpedaalharp tenminste dertig jaar naast elkaar bestonden, heb ik de historische bronnen over de laatste ook onderzocht, teneinde te zien of het meervoudig pedaalgebruik op dit instrument werd voortgezet.

Historisch gezien was het indrukken van een pedaal een beweging van de hele voet, helemaal los van de vloer en een handeling waarbij de pedalen niet waren vastgezet. Pedalen werden ingedrukt op het moment dat in de muziek een relevant voorteken stond genoteerd om daarna zo snel mogelijk weer te worden losgelaten. Pedaal aanduidingen in de partituur zijn overbodig als pedaalgebruik inherent is aan het discours van de muziek en niet louter een mechanische verplichting. Alsdan is de fysieke handeling van het indrukken van het pedaal juist van groot belang, spanningen en oplossingen creërend die de muzikale lijn weerspiegelen.